

ΕΤΟΣ 74ον

1 Φεβρουαρίου 2026

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 5 (3792)

ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΤΡΙΩΔΙΟΥ

Με τήν χάρη τοῦ Θεοῦ εἰσήλθαμε στίς ἱερές πύλες τοῦ Τριωδίου. Πρόκειται περί μιᾶς ἐκκλησιαστικῆς περιόδου, κατά τήν διάρκεια τῆς ὁποίας ἀγωνιζόμαστε νά δυναμώσουμε τήν πίστη, τήν ἀγάπη καί τήν ἐλπίδα μας· νά ἐπανακατηχηθοῦμε στήν εὐσέβεια, νά προσευχηθοῦμε καί νά μελετήσουμε τόν λόγο τοῦ Θεοῦ ἐκτενέστερα, νά συγχωρήσουμε ἀπό καρδίας τούς ἀδελφούς μας· καί ἔτσι προετοιμασμένοι νά ἐορτάσουμε τό Ἅγιο Πάσχα.

Ἡ ὀνομασία «Τριώδιο» ὀφείλεται στό ὁμώνυμο ὕμνολογικό βιβλίο, τό ὁποῖο ἀπό σήμερα ἕως καί τό Μεγάλο Σάββατο χρησιμοποιεῖται στίς ἐκκλησιαστικές ἀκολουθίες. Τριώδιο καλεῖται ἐπειδὴ πολλοί ἀπό τούς κανόνες πού περιλαμβάνονται σέ αὐτό ἔχουν στόν Ὅρθρο μόνο τρεῖς ᾠδές, σέ ἀντίθεση μέ ἄλλα ὕμνολογικά βιβλία, ὅπως τήν Παρακλητική καί τὰ Μηναῖα, πού ἔχουν τίς συνήθειες ἐννέα ᾠδές.

Ἡ τάση τοῦ ἀνθρώπου γιά αὐτοδικαίωση

Στό Τριώδιο εἰσερχόμαστε μέ τήν ἀνάγνωση τῆς παραβολῆς τοῦ Τελώνου καί τοῦ Φαρισαίου. Ἀφορμή γιά νά διδάξει ὁ Κύριος τήν ἐν λόγω παραβολή ἔλαβε, ὅπως λέγει ὁ εὐαγγελιστής Λουκάς, ἀπό τήν πεποίθηση κάποιων ἀνθρώπων στόν ἑαυτό τους ὅτι τάχα εἶναι δίκαιοι, ἀρεστοί στόν Θεό, ἐνάρετοι, μέ ἀποτέλεσμα νά ἐξουθενώνουν καί νά περιφρονοῦν τούς ἄλλους, τούς ὁποίους θεωροῦσαν ἀμαρτωλούς. Ὁ Χριστός προσπαθεῖ νά θεραπεύσει αὐτήν τήν ψυχική τους ἀσθένεια διηγούμενος τήν παραβολή, ὅπου ἐκθειάζεται ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ Τελώνη πρὸς τόν Θεό, ἡ ἐπίγνωση τῆς ἀμαρτωλότητάς του, ἡ βαθειά ταπεινοφροσύνη του σέ ἀντίθεση μέ τό ἐπηρμένο φρόνημα τοῦ Φαρισαίου, τήν καυχισιολογία, τήν ὑποκρισία, τήν αὐτοδικαίωσή του μέσα ἀπό τήν κατάκριση καί περιφρόνηση τοῦ Τελώνου.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Λουκ. ιη' 10-14)

Ταπείνωση καὶ δικαίωση

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων· Ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Ἡ πνευματικὴ ψευδαῖσθησις τοῦ Φαρισαίου

Αὐτοδικαιώνοντας ὁ Φαρισαῖος τὸν ἑαυτό του, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς, εἶχε ἄραγε ἐπίγνωση ὅτι λέει ψέματα καταρχὰς στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του καὶ ἔπειτα στὸν Θεό; Εἶναι δυνατόν νά ἰσχυρίζεται κάποιος ὅτι εἶναι ἀναμάρτητος, ὅτι βιώνει τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ στίς ἅπειρες διαστάσεις του, ὅτι πολιτεύεται κατὰ πάντα σύμφωνα μέ τό θεῖο θέλημα; Ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει συνηθίσει νά λέει ψέματα ἀκόμη καί στὸν ἑαυτό του καὶ νά ἐπιβάλλει σιωπὴ καὶ λήθη στήν συνείδησή του, φθάνει σταδιακά στό σημεῖο νά μή βλέπει καμία ἀλήθεια οὔτε μέσα του οὔτε στοὺς ἄλλους. Καί ἔτσι χάνει κάθε ἐκτίμηση γιὰ τοὺς ἄλλους ἀλλὰ καί κάθε αὐτοεκτίμηση· μή ἐκτιμῶντας κανέναν, παύει νά ἀγαπᾷ καί τότε ἐπέρχεται ἡ πνευματικὴ ἀπώλεια, ὁ ἐσωτερικὸς διχασμός, ἡ αὐτοκαταστροφή, ἡ ἐνασχόλησις μέ τὴν ζωὴ τῶν ἄλλων καὶ ἡ συνεχὴς κατάκρισή τους.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος θέτει τὰ πράγματα στήν σωστή τους βάση ὅταν λέγει «τίς γάρ σε διακρίνει;». Ποιὸς σέ ἔκανε, δηλαδή, ἐσένα ἀνώτερο ἀπό τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς κρίνεις καί τοὺς περιφρονεῖς; «Τί ἔχεις πού νά μή τό ἔλαβες; Ἀφοῦ, λοιπόν, τό ἔλαβες ἀπό τὸν Θεό, γιατί καυχᾶσαι σάν νά μήν τό εἶχες λάβει ποτέ ὡς δῶρο;» (Α' Κορ. 4,7). Τοιοῦτοτρόπως, ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, μακριὰ ἀπό νοσηρά συμπλέγματα μειονεξίας ἢ ὑπεροψίας, ἀναγνωρίζοντας τίς εὐεργεσίες πού τοῦ παρέχει ὁ Θεός, ἀποκτᾷ καί τό ἀνάλογο ἡθος ἀγάπης, εὐγνωμοσύνης, μετανοίας, μετριοφροσύνης, ἀποφυγῆς τοῦ ψεύδους καὶ τῆς κατακρίσεως.

Τό ἡθος πού προτείνει ἡ Ἐκκλησία

Δέν εἶναι ὑπερβολή νά εἰπωθεῖ ὅτι ὁ πολιτισμός τῆς ἐποχῆς μας εὐκολα ἀποδέχεται τό ἡθες ἡθος, τὴν ἀλαζονεία, τὴν ὑπερηφάνεια, τὴν τρα-

Μετάφραση τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς

Εἶπε ὁ Κύριος τὴν ἐξῆς παραβολήν: «Δύο ἄνθρωποι ἀνέβηκαν στόν ναό νά προσευχηθοῦν, ὁ ἓνας Φαρισαῖος καί ὁ ἄλλος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος στάθηκε ἐγωιστικά καί προσευχόταν ὡς ἐξῆς: Θεέ μου, σέ εὐχαριστῶ πού δέν εἶμαι σάν τούς ἄλλους ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι εἶναι ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ ὅπως καί αὐτός ἐδῶ ὁ τελώνης· Νηστεύω δύο φορές τὴν ἐβδομάδα, δίνω τό ἓνα δέκατο ἀπό ὅλα τὰ εἰσοδήματά μου στόν ναό. Καί ὁ τελώνης, πού στεκόταν πιό μακριά, δέν ἤθελε οὔτε τὰ μάτια νά σηκώσει στόν οὐρανό, ἀλλά χτυποῦσε τό στήθος του καί ἔλεγε: Θεέ μου, ἐλέησέ με τόν ἁμαρτωλό. Σᾶς διαβεβαιώνω ὅτι αὐτός κατέθηκε δικαιωμένος στό σπίτι του, παρά ὁ ἄλλος, γιατί ὅποιος ὑψώνει τόν ἑαυτό του θά ταπεινωθεῖ, ἐνῶ ὅποιος ταπεινώνει τόν ἑαυτό του θά ὑψωθεῖ».

(Ἡ Καινὴ Διαθήκη, τό πρωτότυπο κείμενο μέ νεοελληνικὴ ἀπόδοση τοῦ ὁμοτ. καθηγ. Χρ. Βούλγαρη, ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

γική ὑποκρισία τοῦ Φαρισαίου· δύσκολα ἐνστερνίζεται τὴν αὐτογνωσία, τὴν ταπείνωση, τὴν ὁμολογία τῆς ἁμαρτωλότητος καί τὴν εἰλικρινῆ μετάνοια τοῦ Τελώνη, ἡ ὁποία καταυγάζει τὴν ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου καί τόν ὀδηγεῖ στὴν ἀληθινὴ κοινωνία καί σχέση μέ τόν Θεό καί τόν συνάνθρωπο. Ὁ Τελώνης, ὅπως κάθε ἄνθρωπος, εἶχε ἐγκλωβιστεῖ στίς πολλές του ἁμαρτίες καί ἀδικίες. Ὅμως, δέν εἶχε χάσει τὴν ἐμπιστοσύνη καί τὴν ἐλπίδα τοῦ στόν Θεό. Γι' αὐτό προσεύχεται, μετανοεῖ καί σίγουρα, ὅπως ὁ Ζαχαρίας, ἀποκαθιστᾷ τὴν ἀδικία καί ἀποφεύγει πλεον τό δηλητήριο τῆς ἁμαρτίας, τό ὁποῖο μόνον εὐτυχία, χαρά, εἰρήνη καί πληρότητα δέν μπορεῖ νά προσφέρει στόν ἄνθρωπο.

Μέ πνεῦμα, λοιπόν, ταπεινοφροσύνης, ἐμπιστοσύνης καί ἀγάπης πρὸς τόν Θεό ἃς ἀναφωνήσουμε καί ἐμεῖς τόν ἐξαίσιο ὕμνο πού χαρακτηρίζει τὴν σημερινὴ ἡμέρα: «Φαρισαίου φύγωμεν ὑψηγορίαν (ἀλαζονεῖα) καί Τελώνου μάθωμεν τό ταπεινόν ἐν στεναγμοῖς, πρὸς τόν Σωτῆρα κραυγάζοντες· Ἰλαθι (γίνου σπλαγχνικός) μόνε ἡμῖν εὐδιάλλακτε (σύ πού εὐκολα συμφιλιώνεσαι)».

Ἀρχιμ. Ν. Κ.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΑΝΑΡΙΟΥ ΑΓΙΟΘΑΓΓΕΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΘΕΟΥ ΣΚΗΝΩΜΑΤΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ
(ΙΣΤΟΡΙΑ - ΤΕΧΝΗ - ΖΩΗ)
(Α' ἔκδ., σχῆμα 25x28 ἑκατ., σελ. 624)

1 Φεβρουαρίου 2026: ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ
Προεόρτια Ὑπαπαντῆς, Τρύφωνος μάρτυρος († 250). Βασιλείου Θεσσαλονίκης τοῦ
ἐξ Ἀθηνῶν († 870), Αναστασίου νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Ναυπλίου († 1655).

Τῶν ἐν Μεγάροις τεσσάρων μαρτύρων.

Ἦχος: α΄ – Ἐωθινόν: Α΄ – Απόστολος: Ρωμ. η΄ 28-39 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιη΄ 10-14.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 8 Φεβρουαρίου, τοῦ Ἀσώτου.

Απόστολος: Α΄ Κορ. στ΄ 12-20– Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιε΄ 11-32.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ Δ. ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Τά ἀνά τήν οἰκουμένη ἐντοίχια χριστιανικά ψηφιδωτά
καί οἱ ναοί πού τά ἀποθησαυρίζουν
(Α΄ ἔκδ., σχῆμα 24x28 ἑκατ., σελ. 720)

Ἕνα μνημειῶδες ἔργο, ἓνα μοναδικό πανόραμα τῆς τέχνης τοῦ ψηφιδωτοῦ, ὅπως αὐτή ἐνυλώνεται καί ἀποθησαυρίζεται στά ἀνά τόν κόσμο χριστιανικά μνημεῖα. Ἡ ἱστορία τῆς χριστιανικῆς ψηφιδογραφίας καταγράφεται ἀνά περιόδους καί στή συνέχεια περιγράφονται ἀναλυτικά καί συστηματικά, μέ γλαφυρό τρόπο, τά σχετικά ἔργα τέχνης ἀνά τήν οἰκουμένη. Στό τέλος τῆς καλαίσθητης ἔκδοσης παρατίθενται γλωσσάρι ἀρχιτεκτονικῶν ὄρων, κατάλογος εἰκόνων καί σχημάτων, καθώς καί κατάλογος φωτογραφιῶν ἐπιμέτρου. Τόν συλλεκτικό τόμο προλογίζει ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος.

ΙΩΣΗΦ ΡΟΗΛΙΔΗ

ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ: ΠΥΡΟΒΑΤΩΝΤΑΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΙΑΚΕΚΑΥΜΕΝΕΣ ΖΩΝΕΣ (40+1 ΚΕΙΜΕΝΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ, ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ, ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΩΝ, ΝΑΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΥ) (Α΄ ἔκδ., σχῆμα 17X24 ἑκατ., σελ. 376)

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆ Κυρίου», στόν Ἱ. Ναό Ἀγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου), Ἀθήνα.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἐβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασίου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Μητροπολίτης Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τόν κόσμο μέσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr